

Den 6. december 2000 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 21. februar 2000 af Arresthuset i Frederikssund. I rapporten anmodede jeg arresthuset og Direktoratet for Kriminalforsorgen om udtalelser mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg har herefter modtaget udtalelser af 8. januar og 5. marts 2001 med bilag fra henholdsvis arresthuset og direktoratet.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2.1. Bygning og gangarealer

Af et brev af 20. september 1999 som jeg modtog fra direktoratet i en anden sag (spørgeskemaundersøgelsessagen) fremgik det at der var planer om en AUF-ombygning af Arresthuset i Frederikssund. Under henvisning hertil bad jeg direktoratet om at oplyse hvad der siden dette brev måtte være sket vedrørende dette spørgsmål. Jeg anmodede samtidig om oplysning om hvad planerne omfatter ud over arbejdslokaler.

Direktoratet har i den anledning anført følgende:

” ...

Direktoratet kan ... oplyse, at der den 8. februar 2001 blev afholdt møde i arresthuset med deltagelse af både arrestforvareren og kriminalforsorgens tilsynsførende arkitekt.

Det blev på mødet aftalt at arkitekten nu udarbejder et projektforslag til AUF ombygning af arresthuset. Projektet skal som minimum indeholde et meget stort AUF-lokale, der ved hjælp af skillevægge kan indrettes på flere måder og dermed både imødekomme behovet for arbejds- og fritidsfaciliteter.

Indeholdt i projektforslaget vil endvidere være et forslag til en udvidelse af kapaciteten i sammenhæng med en forbedring af eksisterende bade- og toiletforhold på begge etager.

Direktoratet forventer på baggrund af arkitektens umiddelbare overslag, at projektet kan sættes i værk senest i 2002.

...”

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Arresthuset har i øvrigt oplyst at der i sidste halvdel af 2000 er gennemført større vedligeholdelsesarbejder i arresthuset. Der er bl.a. sket en gennemgribende reparation og udskiftning af tagets træværk og derefter lagt nyt skifertag. Arresthusets tremandscelle er ombygget og opdelt til en enkeltcelle og en tomandscelle. Det samlede arbejde hvori også indgår et antal mindre udbedringer, er netop afsluttet i februar måned 2001.

I samme måned er der efter særskilt bevilling fra direktoratet opsat tre nye termovinduer.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I tilslutning til min anmodning ovenfor anmodede jeg om direktoratets bemærkninger til arresthusets ønske om ombygning af lageret.

Direktoratet har i den anledning anført følgende:

”...

Arresthuset har oplyst, at direktoratet har tilkendegivet, at renovering af bygninger udenfor arresthusets sikrede område kan blive relevant i år 2001 efter indeværende renoveringer og udskiftning af taget. I disse byggeplaner indgår blandt andet nye lagerlokaler og arbejdslokaler. Arresthuset har ikke modtaget et mere nøjagtigt tilsagn om ombygning.

Direktoratet kan oplyse, at der som led i AUF-projektet og i tilknytning til AUF-lokalet, som er omtalt ovenfor, vil blive etableret et nyt muret lager/værksted.

...”

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 2.3.1. Toilet- og badeforhold

Jeg orienterede (s. 10-12 i rapporten) arresthuset om min behandling i spørgeskemasagen af spørgsmålet om hvordan ordningen med renevæske fungerer. I tilslutning hertil kan jeg til arresthusets orientering oplyse at jeg nu har modtaget den udtalelse som jeg den 1. november 2000 bad direktoratet om. Udtalelsen der er af 16. januar 2001, var vedlagt en kopi af direktoratets brev af samme dato til kriminalforsorgens anstalter og arrestinspektørerne som Arresthuset i Frederikssund således også har modtaget. Jeg har herefter (i breve af 26. januar 2001 og 9. april 2001) afsluttet min behandling af dette spørgsmål. Jeg er bl.a. fremkommet med nogle bemærkninger vedrørende ordningen med udlevering gennem sundhedspersonalet, men da det i visse institutioner på grund af sabotage fra de indsattes side er meget vanskeligt at sikre at renevæske faktisk er frit tilgængelig, har jeg udtalt at jeg ingen bemærkninger har til at disse institutioner kan tilrettelægge ordningen sådan at udlevering kan ske gennem sundhedspersonale. Da ordningen med udlevering gennem sundhedspersonale er en undtagelse fra kravet om fri tilgængelighed som kun gælder for institutioner der har fast sundhedspersonale ansat, er ordningen ikke relevant for Arresthuset i Frederikssund.

Under henvisning til det anførte i direktoratets brev af 3. oktober 2000 til kriminalforsorgens anstalter og arresthusene om renevæskeordningen, hvorefter det overlades til de enkelte institutioner at tilrettelægge udleveringsordningen som det findes mest hensigtsmæssigt, bad jeg arresthuset om at oplyse hvordan det ville tilrettelægge udleveringsordningen så kravet om fri tilgængelighed opfyldes.

Arresthuset har oplyst at det skab som betegnes som "gangmandens skab", ikke er et skab som alene tilhører gangmanden. Det benyttes af alle indsatte til for eksempel vasketøj. Skabet er således frit tilgængeligt for de indsatte. Under hensyn til mine bemærkninger har arresthuset imidlertid nu flyttet renevæsken til de indsattes baderum.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 2.3.3. Besøgsrum

Jeg anmodede arresthuset om at underrette mig om hvorvidt den foreslåede yderligere ventilation i døren mellem besøgsrummet og toilettet var etableret, og i givet fald om den virkede tilstrækkelig.

Hvis det ikke var tilfældet, bad jeg arresthuset om at underrette mig om arresthusets fornyede overvejelser.

Arresthuset har oplyst at arresthuset efter samråd med el-installatøren har fundet en bedre og mere funktionel løsning på ventilationsproblemet end den først skitserede. Installatøren har opsat udsugning i besøgsrummet ved at gennembore to vægge og indmure en rist og et ventilationsanlæg ud til fri luft. Herved bliver ventilationen til besøgsrummet bedst mulig. Derudover har installatøren boret ventilriste i døren til toilettet.

Der er således nu to automatiske ventilationsanlæg i besøgsområdet, et på toilettet og et i besøgslokalet, og de besøgende kan aktivere anlæggene efter behov.

Arresthuset har videre oplyst at arresthuset ikke har haft klager over anlæggene, som arresthuset derfor går ud fra fungerer tilfredsstillende.

Direktoratet har henholdt sig til det af arresthuset oplyste.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 2.3.7. Gårdtursarealer

Jeg bad arresthuset oplyse om mine bemærkninger under inspektionen om at asfalten trængte til rensning, og at mørtlen mellem murstenene flere steder var faldet ud, havde givet arresthuset anledning til at foretage sig noget.

Arresthuset har oplyst at der har været opsat et stillads på gårdtursarealet i forbindelse med de vedligeholdelsesarbejder, der er nævnt ovenfor under pkt. 2.1. Arbejdet har endvidere givet en del støv og snavs på gårdtursarealet, og arresthuset har derfor besluttet at afvente byggeriets færdiggørelse, før der iværksættes udbedring af asfalt og mørtel på arealet.

Direktoratet har oplyst at arresthuset den 26. februar 2001 telefonisk har oplyst at byggesagen først netop er afsluttet. Direktoratet har herefter aftalt med arresthuset at der snarest vil blive foretaget den fornødne oprensning af arealet.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 3.1. Arbejde

Jeg bad om oplysning om hvorvidt forholdene vedrørende arbejdsdriften som lovet af regionsværkmesteren var blevet bedre.

Arresthuset har oplyst at det normalt er svært at skaffe tilstrækkeligt med arbejde til arresthusets indsatte, hvorfor arresthuset i kortere og undtagelsesvis længere perioder af året må udbetale godtgørelse (jf. dagpengecirkulærets § 5). I det seneste halve år har arresthuset dog kunnet skaffe mere end tilstrækkeligt med arbejde (dog fortsat kun montagearbejde med rawlplugs og kuglepenne), men de indsatte har med ganske få undtagelser ikke ønsket at arbejde, idet de får tilsendt penge udefra af familie og venner. Arresthuset har derfor som noget nyt måttet sige nej til ordrer fra firmaer. Arresthuset har i den forbindelse anført at arresthuset ikke tidligere har oplevet at så stor end del af de indsatte forsørges udefra.

Arresthuset har endelig anført at kontakten til regionsværkmesteren er forbedret gennem det seneste år, uden at arresthuset dog finder at ordningen endnu fungerer optimalt.

Direktoratet har anført følgende:

”...

Direktoratet er ikke entydigt enig i arresthusets opfattelse af regionsværkmesterens ansvar for arbejdsdriften i arresthuset. Det er derimod direktoratets opfattelse, at ansvaret for arbejdsdriften alene påhviler arresthuset.

Direktoratet vil snarest indkalde arresthusets ledelse og regionsværkmesteren til et møde, hvor ansvarsfordelingen vil blive præciseret, ligesom direktoratet i øvrigt vil medvirke til at sikre det fremtidige samarbejde bedst muligt.

Herudover er det direktoratets opfattelse, at den ovenfor skitserede AUF-ombygning vil betyde, at arbejdsdriftens forhold vil forbedres betydeligt som følge af de forventede bygningsmæssige forandringer.

...”

Jeg tager til efterretning at der ikke længere er problemer med at skaffe tilstrækkeligt med arbejde til de indsatte – tværtimod.

Jeg har endvidere noteret mig det af direktoratet oplyste om ansvarsfordelingen og indkaldelse til møde mv.

Ad punkt 6.1. Forplejning

Jeg orienterede arresthuset om at spørgsmålet om dybfrostmadens kvalitet indgik en spørgeskemasag som ombudsmanden af egen drift havde rejst over for direktoratet. Jeg oplyste at denne sag endnu ikke var afsluttet, og at jeg indtil jeg havde modtaget underretning fra direktoratet og havde afsluttet mine overvejelser, ikke foretog mig mere vedrørende dette spørgsmål i relation til min inspektion af Arresthuset i Frederikssund.

Denne sag er fortsat ikke afsluttet, men jeg foretager mig desuagtet ikke mere vedrørende spørgsmålet i relation til min inspektion af Arresthuset i Frederikssund.

Ad punkt 6.3. De indsattes adgang til køkkenfaciliteter

Jeg meddelte arresthuset at jeg ville orientere arresthuset om udfaldet af den sag som jeg af egen drift – foranlediget af det oplyste under min inspektion af Arresthuset i Frederikssund – havde rejst vedrørende de indsattes adgang til at lave mad i arresthusene, men at jeg ikke foretog mig mere vedrørende dette spørgsmål i denne inspektionssag.

Jeg har den 9. april 2001 afsluttet denne sag og sendt arresthuset en kopi af mit brev til direktoratet. Som det fremgår heraf har jeg ingen bemærkninger til de retningslinier der er angivet i et udkast til en orienteringsskrivelse til arresthusene, for de indsattes adgang til madlavning i fællesskab uden at køkkenet skal godkendes hertil. Efter disse retningslinier kan maksimalt 12 indsatte ad gangen lejlighedsvist lave mad sammen forudsat at det ikke giver anledning til hygiejniske problemer. Jeg er herved gået ud fra at direktoratets forudsætning om lejlighedsvi-

se arrangementer ikke tilsigter at begrænse muligheden for jævnlig madlavning i de arresthuse hvor det kan indpasses i arresthusets arbejdsrutine.

Ad punkt 6.8. Besøg

Jeg bad arresthuset om at præcisere besøgstiderne som de er nu.

Arresthuset har oplyst at besøgstiderne er ændret efter at de indsatte har rejst kritik af besøgstidernes tidlige placering på dagen, således at der nu er mulighed for besøg alle ugens dage fra kl. 14.30 til kl. 15.45, fra kl. 16.00 til kl. 17.15, og fra kl. 17.30 til kl. 18.45. Arresthuset er fortsat fleksibel med at tillade længerevarende besøg såfremt besøgslokalet ikke er booket til andre indsatte.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste. Da besøgstiden kun er udvidet med et kvarter om aftenen, går jeg ud fra at der fortsat er mulighed for at fravige de ovennævnte tidsrum hvis de besøgende undtagelsesvist ikke kan komme inden for disse tidsrum. Jeg går endvidere fortsat ud fra at længerevarende besøg ikke kun tillades hvis besøgsrummet ikke er booket, men også hvis den besøgende kommer (sjældnere, men) langvejs fra, jf. det anførte i min rapport under dette afsnit.

Ad punkt 6.9. Talsmandsordning

Jeg bad arresthuset om en udtalelse om arresthusets efterlevelse af cirkulæret om organisatoriske drøftelser med de indsatte. Jeg bad endvidere arresthuset om at oplyse hvad direktoratets anmodning om orientering af de indsatte om, hvordan de organisatoriske former for drøftelser med de indsatte administreres i arresthuset, herefter gav anledning til.

Arresthuset har i den anledning revideret husordenen på dette punkt, som nu lyder således:

"Indsatte kan anmode om møde med arrestforvarer/overvagtimester vedr. generelle forhold i arresthuset. Modsat vil arresthuset, ifald ingen anmodninger fremsættes, lejlighedsvis afholde møde med indsatte."

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 7.2. Indelåsning

Jeg bad om direktoratets bemærkninger til arresthusets praksis hvorefter alle nyindsatte låses inde i hvert fald et døgnns tid efter indsættelsen og således ikke umiddelbart får fællesskab.

Direktoratet har anført følgende:

” ...

Arresthuset har oplyst, at reglen med indelåsning af nyindsatte blev indført efter en konkret og voldsom episode fra en nyindsat rettet mod personalet.

Formålet er at give arresthuset mulighed for at foretage en nærmere vurdering af den nyindsattes adfærd og hans evne til at fungere i et fællesskab. Reglen skal samtidig ses i lyset af de senere års undvigelser og optrapning af vold fra indsatte rettet mod ansatte.

Arresthuset har videre oplyst, at hovedparten af nyindsættelser er anholdelser, som i det første døgn afventer grundlovsforhør og eventuel varetægtsfængsling. I disse tilfælde er den nyindsatte under alle omstændigheder afskåret fra fællesskab.

Det er direktoratets opfattelse, at spørgsmålet om indelåsning af nyindsatte har tæt tilknytning til de aktuelle overvejelser om udmøntning af indstillingen om fællesskab i arresthusene. Direktoratet vil i den forbindelse tage stilling til spørgsmålet.

...”

Vedrørende sagen om fællesskab i arresthusene har direktoratet ved kopi af brev af 4. april 2001 til arrestinspektørerne orienteret mig om at fristen for at fremsætte bemærkninger til arbejdsgruppens indstilling om fælles retningslinier for fællesskab i arresthusene er udsat til den 30. april 2001. Jeg har som tidligere oplyst i

forbindelse med spørgeskemasagen bedt om underretning når direktoratet har taget stilling til arbejdsgruppens indstilling.

Jeg har noteret mig at direktoratet vil tage generelt stilling til dette spørgsmål i forbindelse med direktoratets stillingtagen til indstillingen fra arbejdsgruppen. Indtil jeg har modtaget underretning herom, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold i relation til min inspektion af Arresthuset i Frederikssund.

Ad punkt 8. Disciplinærsager

Jeg bad arresthuset og direktoratet om en udtalelse om hvorvidt en konkret sag om overførsel af en varetægtsarrestant burde have været behandlet efter reglerne i varetægtsbekendtgørelsens § 37 om disciplinærsagers behandling.

Direktoratet har anført følgende:

”...

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (indstilling om bekendtgørelse om ophold i varetægt af juni 1976), at anvendelse af de såkaldt ’adækvate reaktioner ofte vil være fuldt så indgribende som ikendelse af disciplinærstraf, og at det derfor forekom rimeligt at foreskrive tilsvarende regler om fremgangsmåden herunder om varetægtsarrestantens rettigheder for iværksættelsen af sådanne foranstaltninger’.

Det er direktoratets opfattelse, at overførslen, der skete af ordens- og sikkerhedsmæssige grunde, var et væsentligt indgreb, og at sagen derfor burde være behandlet efter reglerne i bekendtgørelsens § 37.

...”

Jeg tager det oplyste til efterretning. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende den konkrete sag, men jeg går ud fra at arresthuset i tilsvarende sager fremover er opmærksom på anvendelsen af bekendtgørelsens § 37.

Ad punkt 8.1.3.

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse årsagen til at der i et konkret tilfælde først blev afholdt forhør fem dage efter at den indsatte returnerede til arresthuset efter udeblivelse fra udgang.

Arresthuset har oplyst at den indsatte i tidsrummet fra den 23. til den 26. december 1999 havde udgang med henblik på samvær med hustru og barn. Da den indsatte ikke returnerede til det aftalte tidspunkt, kontaktede arresthuset den indsattes hustru, der oplyste at han havde forladt hjemmet. Den indsatte returnerede imidlertid først til arresthuset søndag den 2. januar 2000.

Arresthuset har endvidere oplyst at arresthuset ved indsattes fremmøde søndag den 2. januar 2000 vurderede at der ved indsattes fortsatte ophold i arresthuset var risiko for negativ påvirkning af arresthusets øvrige indsatte. Arresthuset fandt at dette særlige forhold begrundede overførsel til andet arresthus (Arresthuset i Hillerød), hvilket blev iværksat samme dag.

Arresthuset har endelig oplyst at arrestforvareren ved Arresthuset i Hillerød tirsdag den 4. januar 2000 anmodede arresthuset i Frederikssund om at forestå den disciplinære afhøring i Arresthuset i Hillerød. Et par andre aftaler gjorde imidlertid at arrestforvareren ved Arresthuset i Frederikssund ikke kunne tage ud til Arresthuset i Hillerød før fredag den 7. januar 2000.

Direktoratet har udtalt følgende:

”...

Direktoratet finder det beklageligt, at arresthuset først fem dage efter, at den indsatte returnerede til arresthuset, afholdt forhør i sagen. Der henvises til disciplinærstrafcirkulærets § 7, stk. 2, hvorefter disciplinærsager skal behandles hurtigst muligt.

Direktoratet har dags dato gjort arresthuset bekendt hermed.

...”

Jeg er enig med direktoratet i at det er beklageligt at forhør først blev afholdt efter fem dage og har noteret mig at direktoratet har gjort arresthuset bekendt med sin opfattelse.

(Vedrørende det forhold at forhør blev afholdt af arrestforvareren ved Arresthuset i Frederikssund og ikke af arrestforvareren ved Arresthuset i Hillerød, henviser jeg til nedenfor ad punkt 8.1.11.).

Ad punkt 8.1.6.2.

Jeg bad arresthuset om en udtalelse om hvorvidt den indsatte i en konkret sag ændrede status fra varetægtsarrestant til afsoner i tiden mellem undvigelsen og forhøret. Hvis den indsatte på tidspunktet for forseelserne var varetægtsarrestant, bad jeg endvidere om en udtalelse vedrørende det anvendte retsgrundlag i sagen (reglerne for afsonere).

Arresthuset har telefonisk den 6. februar 2001 over for direktoratet oplyst at den indsatte ikke ændrede status fra varetægtsarrestant til afsoner i tiden mellem undvigelsen og forhøret.

Arresthuset har endvidere beklaget at der er henvist til reglerne vedrørende afsonere. Der skulle rettelig have været henvist til § 18, stk. 3, og § 35, stk. 1, i bekendtgørelsen (af 12. september 1978) om ophold i varetægtsfængsel.

Direktoratet har henholdt sig til arresthusets beklagelse af at der er henvist til et forkert hjemmelsgrundlag.

Jeg tager det oplyste, herunder arresthusets beklagelse, til efterretning.

Ad punkt 8.1.11.

Såfremt den indsatte i ovennævnte sag ændrede status i tidsrummet fra undvigelsen til afholdelsen af forhøret, anmodede jeg arresthuset om en udtalelse om arresthusets kompetence til at behandle disciplinærsagen (jf. fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 34, stk. 1, 2. pkt.).

Den indsatte ændrede som nævnt ikke status fra varetægtsarrestant til afsoner i tiden mellem undvigelsen og forhøret.

Jeg foretager mig derfor ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg anmodede endvidere arresthuset om en udtalelse om årsagen til at en indsat i en anden konkret sag den 7. januar 2000 sad i Arresthuset i Hillerød. Hvis det skyldtes at den indsatte var overført dertil til fortsat strafudståelse, anmode jeg arresthuset om en udtalelse om Arresthuset i Frederikssunds kompetence til at behandle disciplinærsagen (jf. fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 34, stk. 4).

Det fremgår af omtalen af sagen ovenfor under punkt 8.1.3 at den indsatte den 2. januar 2000 efter at være returneret fra udeblivelse fra udgang blev overført til Arresthuset i Hillerød. Det skyldtes at arresthuset ved den indsattes fremmøde vurderede at der ved indsattes fortsatte ophold i

arresthuset var risiko for negativ påvirkning af arresthusets øvrige indsatte.

At den indsatte blev overført til fortsat strafudståelse i Arresthuset i Hillerød fremgår ikke af forhørsnotatet (eller indberetningen), men det fremgår af døgnrapporten som arresthuset nu har vedlagt.

Jeg har noteret mig oplysningen om at den indsatte var overført til fortsat strafudståelse i Arresthuset i Hillerød.

Det fremgår endvidere af omtalen af sagen ovenfor under pkt. 8.1.3. at arrestforvareren ved Arresthuset i Frederikssund afholdt forhør vedrørende den indsatte i Arresthuset i Hillerød efter anmodning fra dette arresthus herom. Direktoratet har oplyst at arresthuset den 9. februar 2001 telefonisk overfor direktoratet har oplyst at forhøret rettelig skulle have været afholdt af arrestforvareren ved Arresthuset i Hillerød. Arresthuset har beklaget at det afholdt forhøret.

Direktoratet har i tilslutning hertil anført følgende:

”...

det følger af § 34, stk. 4, i Justitsministeriets bekendtgørelse af 21. juni 1973 om fuldbyrdelse af frihedsstraf, at overføres den indsatte til fortsat strafudståelse i anden anstalt eller i et arresthus, overgår disciplinærmyndigheden hertil. Direktoratet kan henholde sig til arresthusets beklagelse af, at forhøret ikke blev afholdt af arrestforvareren ved Arresthuset i Hillerød.

...”

Jeg er enig i at det er beklageligt at forhøret blev afholdt af arrestforvareren ved Arresthuset i Frederikssund.

Ad punkt 9. – Opfølgning

Jeg afventer som nævnt ovenfor under ad punkt 7.2. direktoratets stillingtagen til spørgsmålet om indelåsning af nyindsatte i en periode efter indsættelsen.

Ad punkt 10. Underretning

Denne opfølgingsrapport sendes til Arresthuset i Frederikssund, Politimesteren i Frederikssund, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Inspektionschef
Lennart Frandsen